

**WSPÓŁCZESNE PROBLEMY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
W UJĘCIU ANALITYCZNYM**

D E B I U T Y S T U D E N C K I E

2023

**WSPÓŁCZESNE PROBLEMY
SPOŁECZNO-EKONOMICZNE
W UJĘCIU ANALITYCZNYM**

pod redakcją
Agnieszki Stanimir

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2023

Recenzja naukowa

Klaudia Przybysz

Redakcja wydawnicza

Agata Wójcicka-Kołodziej

Korekta

Aleksandra Śliwka

Skład i łamanie

Beata Mazur

Projekt okładki

Beata Dębska

Na okładce wykorzystano zdjęcia z zasobów Adobe Stock

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa

Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).

Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

ISBN 978-83-67400-88-6 (wersja papierowa)

ISBN 978-83-67400-89-3 (wersja elektroniczna)

DOI: 10.15611/2023.89.3

Druk i oprawa: TOTEM

Spis treści

Wstęp	7
Aleksandra Derda: Wykorzystanie metody <i>k</i> -średnich w statystyce publicznej	9
Anna Teterina: Analiza wskaźników opisujących działania krajów Unii Europejskiej przeciwko problemom ekologicznym	23
Marta Kołodziej: Ekonomiczne uwarunkowania marnowania jedzenia w gospodarstwach domowych	36
Wiktoria Galarowicz: Analiza zachowań konsumenckich na rynku butelek i dzbanków filtrujących wodę na przykładzie osób studiujących w Polsce	49
Ewa Pawliczek: Problems of Measuring Energy Poverty.....	61
Stanisław Halkiewicz: Modele <i>Difference-in-Differences</i> w ewaluacji wpływu zdarzeń ekonomicznych na poprawę edukacji	74
Magdalena Biczak: Analiza powszechności i konsekwencji dostępu do broni palnej względem poziomu dobrobytu w krajach Unii Europejskiej.....	88

Wstęp

Niniejszy numer „Debiutów Studenckich” pod tytułem *Współczesne problemy społeczno-ekonomiczne w ujęciu analitycznym* obejmuje siedem artykułów. Przedstawione prace dotyczą bardzo zróżnicowanych obszarów koncentrujących się na jakości życia oraz dylematach społeczno-ekonomicznych. Serię prezentowanych artykułów otwiera tekst wskazujący na znaczące funkcje statystyki publicznej i możliwości wykorzystania metod statystycznych w analizach. Wśród zagadnień poruszanych w kolejnych trzech artykułach znalazły się najbardziej aktualne problemy ekologiczne rozpatrywane ogólnie oraz problemy szczegółowe, takie jak marnowanie żywności czy postrzeganie przez jednostki zwiększającego się wykorzystania plastiku. Następna grupa tekstów ukierunkowana jest na postrzeganie dobrobytu przez gospodarstwa domowe i jednostki w takich aspektach, jak: użytkowanie broni palnej, dostęp do edukacji oraz ubóstwo energetyczne. Każdy z artykułów zaprezentowanych w tym numerze „Debiutów Studenckich” zawiera wnikliwie przeprowadzony przegląd literatury, analizę problemu badawczego oraz wnioski ze wskazaniem kolejnych badań, niezbędnych w danym obszarze tematycznym.

Artykuł Aleksandry Derdy prezentuje stan wiedzy dotyczącej statystyki publicznej. Zamierzeniem Autorki było zarówno przybliżenie czytelnikowi metod klasyfikacji, jak i wskazanie możliwości aplikacyjnych tej grupy metod w obszarach badawczych statystyki publicznej. Aleksandra Derda wskazała zalety i wady zastosowanych metod, a także przedstawiła dylematy interpretacyjne zaobserwowane w trakcie prowadzenia analiz wybranymi metodami.

Anna Teterina zajęła się problemem globalnym, jakim są zachodzące zmiany klimatyczne. Autorka skupiła się na rozwiązaniach stosowanych w tym obszarze w Unii Europejskiej. Ustawodawstwo UE umożliwia bowiem określanie dróg rozwoju w ochronie środowiska naturalnego i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Jednocześnie unijna wspólnota jest zobowiązana do przestrzegania przyjętych, wspólnych rozwiązań. Autorka porównała działania inicjowane w ciągu kilku lat w poszczególnych krajach członkowskich. Zaprezentowane wnioski dały możliwość ocenienia przedsięwzięć proekologicznych podejmowanych w badanych państwach.

Problemem silnie osadzonym w realiach zagadnień ochrony środowiska naturalnego i zmian klimatycznych jest opisana przez Martę Kołodziej kwestia marnowania jedzenia. Autorka w swoim tekście wnikliwie omówiła zagadnienia marnotrawstwa, wyrzucania żywności, odpadów żywnościowych, by właściwie zaprezentować wyniki swojego badania własnego dotyczącego marnowania żywności w gospodarstwach domowych w Polsce w okresie przedświątecznym. Autorka zaprezentowała bardzo ciekawe wyniki swoich analiz, a wnioski, które z nich wyciągnęła, skłaniają do refleksji nad podejściem do zakupowanej żywności.

Niezwykle aktualne zagadnienie poruszyła Wiktoria Galarowicz, która w swoim artykule nie tylko uwrażliwia czytelnika na problem kurczących się zasobów wody

pitnej i dostępności do niej, ale jednocześnie – przez ukierunkowanie badania własnego na kwestię użytkowania filtrujących butelek plastikowych – wskazuje na zagrożenia dla środowiska naturalnego, jakie niosą odpady plastikowe. Alternatywa wyboru, przed jakim jest postawiona jednostka – zakup wody w plastikowej butelce jednorazowej lub wykorzystanie wielorazowej butelki filtrującej – była rozpatrywana w badaniu własnym przeprowadzonym przez Autorkę. Wyniki takich badań powinny być szeroko dostępne, gdyż wybory respondentów były zależne od zajmowanej przez nich pozycji społeczno-ekonomicznej w otoczeniu bliższym i dalszym.

Artykuł Ewy Pawliczek połączył kwestie prośrodowiskowe omawiane również w poprzednich artykułach i zagadnienia dotyczące jakości życia i dobrobytu poruszone w następnych dwóch opracowaniach. Ubóstwo energetyczne, będące tematem zainteresowań naukowych Autorki, jest problemem geopolitycznym i wynikającym z sytuacji gospodarczej danego kraju. Jednak te dwa aspekty zawierają w sobie wiele czynników i uwarunkowań stanowiących o złożoności problemu. Ewa Pawliczek zgromadziła i bardzo szczegółowo omówiła dostępne miary ubóstwa energetycznego, ich ewolucję i najnowsze rozwiązania.

Stanisław Halkiewicz w swoim artykule omówił problem pomiaru jakości edukacji i wpływu na to zjawisko efektów analizy zdarzeń. Autor jako czynniki oddziałujące na poziom jakości edukacji wskazał programy i projekty rządowe i społeczne. Bardzo ciekawym rozwiązaniem zastosowanym przez Autora jest wykorzystanie modeli *Difference-in-Differences* i porównanie otrzymanych wyników z efektami badań przeprowadzonych na podstawie innych modeli ekonometrycznych.

Niezwykle istotny temat związany z jakością życia i dobrobytem został poruszony przez Magdalenę Biczak. Zdaniem Autorki dostępność do broni palnej w świadomości jednostki powinna się wiązać z jej wykorzystaniem. Posiadanie broni palnej, ułatwienia w dostępie do niej i prawodawstwo z tym związane łączą obszary społeczne i ekonomiczne funkcjonowania jednostki, a także czynniki kryminogenne. Autorka zaprezentowała w artykule wyniki własnego badania ukierunkowanego na rozpoznanie związków w krajach Unii Europejskiej między dostępnością do broni palnej, zjawiskami przestępczymi i kryminogennymi oraz sytuacją ekonomiczną. Wnioski przedstawione przez Magdalenę Biczak są interesujące i jednocześnie wskazują na konieczność uszczegółowienia pomiarów prowadzonych w aspekcie posiadania broni palnej oraz jej wykorzystania przez jednostki.

Agnieszka Stanimir